

Kde se co v Poděbradech natáčelo?

Filmaři si nejvíc oblíbili vlakové nádraží

Poprvé vzali filmaři na vědomí Poděbrady už v roce 1928 a zatím poslední hraná filmová produkce se tady natáčela roku 2020. Samozřejmě, někdy to bylo jen pár záběrů, jeden natáčecí den a jindy tady filmové a televizní štáby zakotvily i na delší dobu. Logicky se nabízí otázka, v kolika hraných filmech a seriálech se už Poděbrady objevily jako atraktivní lokace? Také tuto statistiku naleznete v následujícím textu.

 Text: Dr. Ladislav Langr
Foto z filmu „Svatba jako řemen“ (nahore) poskytl ze svých sbírek Národní filmový archiv

První film, který v Poděbradech v roce 1928 vznikl, byl ještě němý. A nutno podotknout, že dílko trochu složitě nazvané „Pramen lásky aneb Láska kvete v každém věku“, vzniklo za výrazné finanční podpory lázeňské akciové společnosti. Cílem bylo na pozadí, dnes bychom řekli jednoduché, až kyčlovité veselohry propagovat poděbradskou lázeňskou léčbu a minerální vodu. Však také část filmu nabízí vlastně dokumentární záběry z plněny Poděbradky. Nicméně komická dvojice, roztržitý profesor Latka v podání Jindřicha Plachty a velkopodnikatel Bumbříček Jindřicha Švába-Malostranského, roztomile naplňuje jednoduchou dějovou linku filmu, jejímž hlavním cílem bylo propagovat lázně a minerálku. Bohužel se dochovala jen část filmu.

Kulisa, nebo konkrétní město?

Nadešel čas odpovědi na statistickou otázku z úvodu. Od prvního filmu v roce 1928 se Poděbrady dosud objevily v různé intenzitě ve 29 hraných filmech a seriálech a také v jednom krátkometrážním hraném dokumentu „Železničáři“ z roku 1963. Nejčastěji si filmaři vybírali budovu nádraží, v těsném závěsu pak stojí krytá kolonáda a květinové hodiny. Jen jediný snímek má Poděbrady přímo v názvu, a to filmová povídka „Tramvaj do Poděbrad“ z roku 1987 z povídkového triptychu „Přátelé bermudského trojúhelníku“. Příběh s dávkou humoru a prvky sci-fi přemístí časoprostor

rovým skokem pražskou tramvaj na poděbradské Jiřího náměstí. Pro propagaci města je vždycky důležité, aby filmaři přiznali, že se děj odehrává v Poděbradech. To vedle již zmíněného filmu z němé éry naplnily snímky „Hrdinný kapitán Korkorán“, jenž od nádraží provede diváky kolonádou a hlavně využívá exteriéry dřívější labské plovárny (na foto, Vlasta Burian).

Foto: archiv Polabského muzea

V „Druhém mládí“ si zahrálo náměstí se zámkem a různá parková zákoutí. Konečně „Román pro pokročilé“ zavede diváky do hotelů Libenský a Bellevue, na kolonádu, na hotelovou terasu i ke květinovým hodinám. Poděbradské filmové lokace však většinou sloužily jen jako vhodné exteriéry bez bližšího místopisného zařazení. Dokonce ve dvou českých filmech měly Poděbrady evokovat cizokrajnou atmosféru. Jednak to byl film Otakára Mária Schmidta z roku 1999, kdy Labe a loď Král Jiří měly suplovat slunnou Itálii a jednak, a to už mnohem dříve v roce 1956, si režisér Alfréd Radok vybral pro film „Dědeček automobil“ právě Poděbrady (například Polabec, Havířský kostelík) a okolí dnešní Střelnice, zejména prý pro nepřehlédnutelný „francouz-

ský esprit“ krajiny. Na filmu spolupracoval jako asistent režie Miloš Forman, kterého si Radok zase vytipoval nejen díky jeho talentu, ale i proto, že dobře znal zdejší realie ze svých studentských let.

Nejslavnější filmové kousky

Poděbrady poskytly své úžasné kulisy, vedle již zmíněných snímků „Hrdinný kapitán Korkorán“ s Vlastou Burianem a „Dědeček automobil“, také jednomu z nejslavnějších filmů československé kinematografie, komedii „Svatba jako řemen“, kterou režisér Jiří Krejčík natáčel v roce 1966 na nádraží (foto nahore, Iva Janžurová a Jan Schánílec), včetně restaurace a veřejných záchodů, na zámku, na Jiřího

„Sans Famille“ (Bez rodiny). Téhož roku bylo pro řadu Poděbradáků účinkujících v komparsu velkou atrakcí natáčení koprodukčního filmu USA/Německo/Česko „Mlhy Avalonu“, kdy legendární hrad Camelot byl postavený na tehdy nefunkčním zimním stadionu. V roce 2005 posloužil zase zámek jako německé pevnostní vězení za druhé světové války v britském filmu „Útek z pevnosti Colditz“. A v roce 2016 se na náměstí dokonce natáčelo jedno sborové taneční číslo z tak zvané Bollywoodské produkce pro film „The Ring“, který se sice z části točil i v Čechách, ale na plátnech našich kin se dosud neobjevil.

Nejen „doktorské“ seriály

Také seriálová tvorba prošla naším městem a nutno poznamenat, že právě díky „Ordinaci v růžové zahradě 2“ tady zanechala určitě největší otisk, i když jsme byli jen fiktivní Kamenici. Filmaři z NOVA do Poděbrad přišli v roce 2008 s druhou sérií a snažili se vyhybat všem ikonickým místům, jako je kolonáda, květinové hodiny, pomník krále Jiřího, zámek anebo nádraží. Přesto tady „bydleli“ všichni hlavní představitelé v čele s rodinou Valšíkových ve vile Kouřimka. Ve stovkách epizod však jen jednou, konkrétně ve 41. minutě 1045. dílu zazní slovo Poděbrady, když nádražní rozhlas hlásí: „Osobní vlak č. 4618 ze směru Hradec hlavní nádraží, který dále pokračuje do stanic Poděbrady, Nymburk, Lysá nad Labem, koncová stanice Praha Masarykovo nádraží, bude mít zpoždění asi deset minut.“ Nejsledovanější český seriál do července vstupuje už 1068. dílem. Ale ve filmové historii Poděbrad objevíme i pokračování „Nemocnice na kraji města“, kdy si v roce 2008 v 10. epizodě zahrála krytá kolonáda. Rok nato parkurové závody byly v jezdeckém areálu kulisou pro epizodu Baronka v „Kriminále Anděl“. Do Poděbrad si také udělal v roce 2020 výlet i vůbec nejdelší český seriál „Ulice“. Konkrétně ve 3908. dílu měl hotel Zámeček a další exteriéry vytvořit iluzi

švýcarské kliniky, kde probíhá asistovaná eutanazie. Pro několik filmových záběrů posloužily Poděbrady také československo-německému koprodukčnímu trináctidílnému sci-fi seriálu už v roce 1982 s názvem „Připoutejte se, letíme nad Atlantidou“ (Unterwegs nach Atlantis), který však naše televize dosud nikdy neodvysílala. A ještě poslední seriálové ohlédnutí patří sedmidílnému britskému válečnému dramatu „Svět v plamenech“ (World on fire) z roku 2019, kde hlavní roli vytvořila Helen Huntová, ale pro exteriéry v Poděbradech ji, bohužel, nepotřebovali.

Zásobárna lokací i talentů

Jak vidno, Poděbrady už mají neodmyslitelné místo v české, ale i světové filmografii. Svědčí to o tom, že jsou tady exteriéry, které natolik oslovily filmové architekty, že mohou zaujmout i filmové diváky. Navíc připomeňme, že s Poděbrady je různým způsobem spojena i řada významných filmových osobností. Určitě nejsilnější je režisérská sekce v čele s Milošem Formanem, kterého doplňují Ivan Passer, Pavel Fierlinger i Václav Havel (film Odcházení) a z mladší generace Zdeněk Jiráský a Alice Nellis. Za scénáristy je na místě připomenout prvorepublikového Hanse Janowitz, v Poděbradech studoval dlouholetý dirigent filmového symfonického orchestru Mairo Klemens, ale nejpočetnější je sekce herecká, kam patří i někteří zpěváci. Marta Kubišová, Waldemar Matuška, Leopolda Dostalová, Markéta Sedláčková, Pavla Janiššová, Jakub Chromček, Jan Novák. Vypadá to, že Poděbrady jsou město filmu zaslíbené. Filmaři to tady mají už léta vyšlapané, ale přesto se Poděbradům dosud vyhnul hororový žánr a pohádka. Tak snad někdy příště. Ale určitě jen ve filmu, než aby to byla skutečnost. Poděbrady za to určitě stojí.

Pokračování článku na straně 5

**BONUS
SEDMÉHO ČÍSLA**

**SOUTĚŽ
o vstupenky
do Film Legends
Muzeí**

Editorial

Milé čtenářky, milí čtenáři,

děkujeme Vám za účast na „Tour de Poděbradka“, tedy na putování za pětící pramenů minerální vody v okolí našeho města, k němuž jsme Vás vyzvali v květnovém čísle. Ze sedmnácti správných odpovědí (detaily patřily pramenům nacházejícím se v: 1. Kostelní Lhotě, 2. Sadské, 3. Kersku, 4. Koutech a 5. Velkém Oseku) jsme vylosovali čtyři jejich autory, kteří obdrželi poukazy do prodejny Trafco. Z odpovědi 6, který pramen účastníkům soutěže nejvíc chutnal, vzešla jako vítěz „Kerka“ čili Svatojosefský pramen s 9 hlasy. Druhá byla „Koutačka“ – jak ji nazval jeden z výherců, pan Vladimír –, která dostala 6 hlasů, třetí se umístila „Osečka“ se 2 hlasy, minerální vody v Kostelní Lhotě a Sadské bod nedostaly. A protože je zřejmé, že s námi rádi putujete, hádáte, pátráte, připravili jsme do dnešního vydání další soutěž. Ta nám ladí s hlavním tématem, v němž se vydáváme po stopách filmových a televizních natáčení v našem městě. Přestože jste mohli o vstupenky do unikátních Film Legends Muzeí soutěžit již v lednu, věříme, že si to rádi – zvláště teď v době prázdnin a dovolených – zopakujete a budete mít v případě „šťastného losu“ možnost navštívit zase jinou pobočku, třeba tu nejnovější v Českém Krumlově. Majitel filmových muzeí Johnny Wolf věnoval do soutěže 15 poukazů vždy pro 2 osoby, takže šance na výhru je značná. Třeba na cesty vyrazíte „po seversku“, tedy s Nordic Walking holemi, což je úžasný a zdravý pohyb, při kterém se zapojuje celé tělo a hlava si užívá krásy krajiny. Možná si nejste úplně jisti svojí správnou technikou této chůze, a proto jsme do dnešního vydání zařadili nejen povídání s instruktorkou Soňou, ale i úžasný tahák – rozfázovaný, technicky správný pohyb. Dočtete se, na co se můžete těšit na 11. ročníku Poděbradského swingování i jaké byly zatím poslední Poděbradské dny poezie, dále kdo si přiletěl pro pomoc do Záchranné stanice Huslík nebo která osobnost byla zakladatelem Poděbradských novin. Samozřejmě, je Kalendář akcí, sportovní zprávy a zamyšlení, protentokrát pana faráře Fera. Užijte si prima výlety, přejeme Vám krásné léto! Redakce Novin pro Poděbrady

Výherci soutěže „Tour de Poděbradka“ z NPP 5/2022: Tereza Pechová, Eva Formánková, Ivana Vlasáková a Vladimír Zelenka.

NAŠE PRIORITY

- 1) Řešení dopravy a parkování v Poděbradech
- 2) Tvorba strategického plánu rozvoje města na 20 let dopředu
- 3) Podpora podnikání a rozvoj služeb
- 4) Posílení bezpečnosti v ulicích
- 5) Rozvoj zdravotnictví a sociálních služeb za účasti města
- 6) Smysluplná podpora místní kultury a cestovního ruchu
- 7) Urychlení dostavby školy a školek na Žižkově za využití státních dotací
- 8) Výstavba městského kulturního sálu místo zbytečného bazénu
- 9) Lepší využívání peněz z fondů Evropské unie pro rozvoj města

NAŠI LIDÉ

Lucie Kurková

KANDIDÁTKA NA STAROSTKU

Poděbrady jsou mojí srdeční záležitostí, učarovaly mi svou polohou, klidnou atmosférou i množstvím zeleně přímo v centru. Pokud bych dostala důvěru a měla možnost přispět k tomu, aby Poděbrady byly trvale dobrou adresou, aby obyčejná lidská slušnost zde byla doma a aby se tu příjemně a bezpečně žilo. Udělám maximum pro to, abych tuto důvěru neklamala.

Od roku 2011 jsem pracovala v Městském kulturním centru Poděbrady, z toho posledních šest let jako jeho ředitelka. Díky tomu jsem velmi dobře obeznámena s kulturním životem v Poděbradech a s problémy, které jsou s ním spojeny. Jen namátkou mohu jmenovat chybějící městský kulturní sál, velmi omezený provoz letního kina a v poslední době i nepochopitelnou absenci samostatné organizace, která by zastřešovala kulturu ve městě. Toto jsou pro mě priority, kterým bych rozhodně věnovala velkou pozornost.

Jozef Ďurčanský

PODĚBRADSKÝ POLITIK, BÝVALÝ STAROSTA PODĚBRAD

Vážení občané Poděbrad, čtyři roky utekly a v září budou opět volby do obecních zastupitelstev. Naše hnutí Žijeme pro Poděbrady je sice nové, ale navazuje na naše bohaté zkušenosti. Jsme tady od roku 2010 a nabídli jsme vám naše kandidáty už ve třech posledních komunálních volbách jako volební uskupení s názvem Volba pro město Poděbrady.

Navážeme na předchozí volební programy a budeme pokračovat v dosavadních postojích a dodržovat stejné zásady. Nezařazené město, rozvoj podnikání, podpora školství, zdravý životní styl, sport pro všechny, rozumná doprava, výhled do budoucnosti...

Nabízíme Vám možnost přidat se k nám. Můžete se zapojit do přípravy volebního programu, zapsat se na naši kandidátku, pomoci s přípravou volební kampaně, zastupovat naše uskupení ve volebních komisích a v případě volebního úspěchu se podílet na práci výborů a komisí ve městě.

Více se o nás dozvíte na nové webové stránce (www.zijemepropodebrady.cz), ale také na té původní (www.voltepoddebrady.cz). Jsme v názorech a postojích pořád konzistentní a moderní.

Pavel Louda

PODNIKATEL A DONÁTOR

Vážení poděbradští rodáci a sousedé, kteří jste si pro život vybrali právě Poděbrady, přidejte se k nám!

Volební uskupení Žijeme pro Poděbrady pro mne znamená nebát se zapojit do společenského a politického života města.

Ve volbách 2010 a 2014 jsem podporoval bývalého starostu Ing. Ďurčanského, kterého si nesmírně vážím a jsem přesvědčen, že pod jeho vedením v minulosti město zaznamenalo svůj největší rozvoj. Naše současná kandidátka na starostku paní Ing. Kurková je svým lidským a profesním přístupem schopna navázat na úspěšného starostu Ing. Ďurčanského a řídit město "trochu jinak", než je to dnes.

Svémi zkušenostmi a názory chci přispět zejména ke vzniku nového strategického plánu a k jeho následnému plnění. Poděbrady si to zaslouží.

Na podporu dětí z Poděbrad přes 600 tisíc Kč

Poděbradský spolek Děti a sport se již 8 let věnuje podpoře dětí ze sociálně znevýhodněných rodin v našem městě. U zrodu této myšlenky stálo i několik kandidátů z našeho volebního uskupení, kdy v minulých volbách prvními penězi přispěli k založení této podpory.

Dary potřebné pro příspěvky dětem dnes poskytují společnosti holdingu Louda, tak tomu bylo i při příležitosti oslav 30. výročí od založení první společnosti holdingu, společnosti Louda Auto. V rámci těchto oslav se uskutečnil dětský den na poděbradském Golfu, kam dorazilo

přes 4 tisíce lidí, převážně občanů Poděbrad. Na večerní koncert skupiny Lucie pak dorazilo dalších 4 tisíce zákazníků, partnerů a zaměstnanců Louda Holdingu. Vybrané symbolické vstupné pak bylo předáno spolku Děti a sport před zahájením koncertu.

Šek na částku 609.250 Kč převzaly MUDr. Pavla Loudová a Mgr. Václava Seifrtová, které se starají o podporu a úhradu sportovních aktivit, lyžařských kurzů a třeba i obědů pro děti z neúplných rodin na poděbradských základních školách.

Oslav 30. let založení Louda Auto se v Poděbradech zúčastnil i kompletní tým hokejistů pražské Sparty, kteří vyzvali přítomné děti k aktivnímu sportování.

PŘIPOJTE SE K NÁM!

WEB:

www.zijemepropodebrady.cz

FACEBOOK:

<https://www.facebook.com/zijemepropodebrady>

E-MAIL:

zijemepropodebrady@seznam.cz

PŘÍRODA

Zraněný čáp si přiletěl pro pomoc do Huslíku

Čápa s otevřenou zlomeninou levé nohy objevili lidé ze Záchranne stanice pro volně žijící živočichy Huslík na voliře, kde jsou tamní čápi. „Seděl úplně nahoře, ale po chvíli váhání se od nás nechal odchytit,“ říká vedoucí stanice Luboš Vaněk. Podle něj to není poprvé, kdy se zraněné zvíře intuitivně vydalo pro pomoc právě do Záchranne stanice Huslík. „Čápa jsme ošetřili v narkóze, byla nutná amputace končetiny. Chybějící část nohy jsme mu po zahojení rány nahradili protézou z novodurové trubky. Teď už chodí po voliře a stane se trvalou součástí naší expozice handicapovaných zvířat, která se už nemohou vrátit do volné přírody, ale pomáhají s výukou malých i velkých návštěvníků, jichž ročně dorazí do Huslíku

Foto: Luboš Vaněk

asi deset tisíc,“ uvádí Vaněk. Přibližně polovinu z nich tvoří školní výpravy, pro něž je v Ekocentru Huslík připravena řada vzdělávacích programů o ochraně přírody. „Čáp utrpěl zranění zřejmě při souboji s jiným čapím samcem o volné hnízdo na choťáneckém komíně. Podobné souboje jsou celkem běžné, protože jen čáp s vlastním hnízdem dokáže přilákat některou ze samic, které přilétají

do Čech z Afriky přibližně o měsíc později než samci,“ vysvětluje bioložka a doktorka Marta Kroča Bryndová ze Záchranne stanice Huslík a dodává, že v některých jiných záchraných stanicích vyrábějí zraněným čapům protézy na 3D tiskárně. „Nám se ale osvědčily právě novodurové trubky, které jsou lehké, stabilní a levné,“ podotýká k tomu. Luboš Vaněk ji doplňuje, že již před několika lety byl stálým

obyvatelem záchranne stanice čáp, kterému vyrobili stejnou protézu a který tam žil více než 12 let. Čáp patří mezi chráněné živočichy a nejoblíbenější zvířata vůbec. Mají ho rádi také zemědělci, pomáhá jim redukovat přemnoženou populaci hrabošů. Ve volné přírodě se dožívá v průměru 10 let, ale nejstaršímu zjištěnému jedinci v ČR bylo 27 let.

Záchranná stanice na Poděbradsku působí už více než 30 let. Letos již ošetřila téměř 600 živočichů, většina se vrátila do volné přírody. Přibližně jednu třetinu financí na provoz stanice poskytuje stát, zbytek tvoří dary od okolních měst, Středočeského kraje a soukromých dárců, kteří mohou některá zvířata i finančně adoptovat. Podpořte činnost Záchranne stanice Huslík lze na sbírkovém účtu: 2100852373/2010. Více informací na www.stanicehuslik.cz.

(mab, red)

ŠKOLY

Pěvecký sbor Gymnázia Jiřího z Poděbrad (GJP) oslavil své 25. narozeniny

Sborovou kulturu kultivujeme a šíříme desítky let. S láskou, nadšením a trpělivostí. V poděbradském gymnáziu jsme nalaďeni na hudební souznění – neobyčejnou energii si předáváme napříč generacemi již od roku 1997. Po úspěšném a jedinečném narozeninovém koncertě v Havířském kostelíku v sobotu 4. června 2022, na kterém se s kvalitním provedením skladeb různých žánrů představili současní i bývalí členové Pěveckého sboru a orchestru GJP, bych chtěla vyjádřit velké poděkování:

Slavnostní koncert v Havířském kostelíku v Poděbradech 4. 6. 2022 k 25. výročí založení Pěveckého sboru Gymnázia Jiřího z Poděbrad.

Foto: Jiří Plachý

- spolehlivému týmu z řad členů hudebních souborů Gymnázia Jiřího z Poděbrad, výborným hudebníkům Ing. Zuzaně Vaněčkové, Mgr. et Mgr. Barboře Scholzové, Bc. Miroslavu Plachému, Martinu Šípkovi a Mgr. Marii Dunovské, Ph.D.,
- svým báječným kolegům Mgr. Janě Knížkové, Ph.D., DiS., a Ing. Tomáši

Pergelovi, CSc., za mnohaletou výjimečnou uměleckou spolupráci, mladým zpěvákům a instrumentalistům z poděbradského gymnázia za skvělé umělecké výkony a nezapomenutelné chvíle s hudbou,

- posluchačům, přátelům, kolegům, rodičům, všem, kteří nás

čtvrtstoletí podporují a vytvářejí vnímavé publikum našich koncertů.

PhDr. Mgr. Jaroslava Dunovská

Další informace na: www.gjp.cz/aktivity/pevecky-sbor-a-orchestr
 Blog: www.psoag.blogspot.com
 Facebook: Pěvecký sbor, orchestr GJP

Dalibor Gondík moderoval Online Filmový Festival

Text: Monika Martínková, koordinátorka festivalu
 Foto: Jakub Rousek, SOŠ Multimediálních studií Poděbrady

První červnový pátek hostilo poděbradské kino opět po roce Online Filmový Festival, který pořádá SOŠ Multimediálních studií Poděbrady. Do letošního 4. ročníku se přihlásilo rekordních 96 soutěžních snímků napříč různými žánry. Nechyběly animace, dokumenty, hrané filmy a další. Filmová tvorba pocházela od budoucích profesionálů z odborně zaměřených škol, ale také od tvůrců ze základních či středních škol bez odborné orientace. Porota ve složení dokumentarista Miroslav Náplava, režisér Martin Štoll a zvukař Jan Beneš poctivě

zhlédla a ohodnotila všechny snímky. Spolu s partnery a diváky rozhodla o udělení čtrnácti ocenění. Diváckou cenu získal film Růžové brýle, starosta města Jaroslav Červinka ocenil tvorbu poděbradské ZŠ Václava Havla s Příběhem esperantisty Pavla Polnického, cenu Centra Fotoškoda převzal snímek Táta básník života, Čestné

uznání poroty si vybojovaly filmy Poškola, Stay in alive, Stereo(typ), Vládič, Pád, Vzpomínka a Plechovka. Hlavní ceny byly uděleny čtyř. V kategoriích „Soutěžící z odborné školy“ si cenu odnesli autoři filmů Na dosah a Toulky s rodinou Rádsetoulavou a v kategorii „Soutěžící ze základních a středních škol bez odborného zaměření“ tvůrci filmů Hladina a Prohlídka Gymnázia Botičská. Výherci převzali ceny z rukou poroty, ředitele festivalu Ing. Zbyňka Lukavce, pana starosty a Pavla Loudy z akciové společnosti

Louda Auto, která se stala generálním partnerem letošního ročníku festivalu. Akci vtipně a profesionálně jako každoročně moderoval Dalibor Gondík. Gratulujeme a přejeme všem mladým filmařům, aby vytrvali v přízni filmařskému řemeslu, a těšíme se na setkání v příštím roce. Poděkování patří partnerům Louda Auto a.s., Crystal BOHEMIA, a.s., Centru Fotoškoda, starostovi města Poděbrady a pořadatelské Střední odborné škole Multimediálních studií. Více informací na www.onlinefilmfest.cz.

Z REDAKČNÍ POŠTY

Nesplněné sliby

Stávající vládnoucí koalice rozhodla, že její prioritou v Poděbradech bude bazén i přesto, že v referendu se pro jeho výstavbu vyslovilo pouze 12,8 % oprávněných voličů. Prosazovaný bazén je podle mě nešťastná stavba bez atrakcí umístěná na nevhodném místě. Proč by bazén nemohl stát např. na Ostende místo nerealizovaných hřišť? Stavba je také plánovaná k realizaci v nepříznivou dobu z hlediska investičních nákladů (stovky milionů korun), provozních nákladů a inflace. Přesto vedení města na svém záměru stále trvá. Do pozadí se tak dostala řada věcí, které koalice slíbila v různých písemných materiálech a které jsou pro občany pravděpodobně důležitější než bazén. Mám na mysli vybudování společenského sálu, parkoviště P + R u podchodu v ulici

Za Nádražím, nová parkoviště na Žižkově, vyřešení „Záložny“, revitalizace Jiřího náměstí a rekonstrukce ulice Heřmánková, Jamí a Jungmannova. Nepodařilo se realizovat několik hřišť na Ostende ani přestavět nebezpečnou křižovatku ulic Lidická/Opletalova. Mrzí mě, že výše uvedené současná koalice slíbila a bohužel nesplnila. Aktuálně se opět slibuje parkoviště na Žižkově (místo kotelen), dostavba ZŠ Žižkov na standardní devítiletou školu (mělo se řešit již minimálně před třemi lety) a další akce. Bohužel vedení města se zřejmě nezabývalo vytvořením podmínek pro vznik nové mateřské školy, zřízení prostoru pro obchod, služby a zdravotnictví na Žižkově nebo umístění bankomatů tamtéž. Doufáme, že se některé akce podaří alespoň připravit, když ne zrealizovat.

Ing. Václav Šeberle

Redakce nezodpovídá za obsahovou a formální podobu textů přispěvatelů.

NOVINY PRO PODĚBRADY

Pro zábavu – víte, v kterém roce

... začali čeští a slovenští umělci – držitelé ocenění Křišťálová růže za mistrovství v přednesu poezie a prózy, které se udílí při Poděbradských dnech poezie – sázet živé růže do zámeckého rozária?

Správnou odpověď najdete na straně 8. Foto: M. Langrová

INFORMAČNÍ SERVIS

Je víkend nebo státní svátek a rozbolel vás zub?

Víme, kam na pohotovost

Zubní pohotovost pro Poděbrady, ordinace doba 8–11 hod.

5.–6. 7. MUDr. Tomanová Iva | Nymburk, Boleslavská 1854, tel. 321 022 269

9.–10. 7. MDDr. Popovičová Kateřina | Poděbrady, ZŠ Na Valech 45, tel. 325 615 565

16.–17. 7. MUDr. Cenkova Jarmila | Poděbrady, Proftova 370, tel. 325 614 570

23.–24. 7. MUDr. Chrzová Alžběta | Městec Králové, nám. Republiky 57, tel. 325 643 989

30.–31. 7. MUDr. Doležalová Miroslava | Poděbrady, Proftova 370, tel. 325 615 563

NOVINY PRO PODĚBRADY

Tiráž

měsíčník • vychází první čtvrtek v měsíci

Vydává: Mgr. Monika Langrová • Korespondenční adresa:

Dvořákova 794, 290 01 Poděbrady • IČO: 09337067

• Registrace: MK ČR E 23991

• Telefon: 723 550 281 • E-mail: redakce@novinypropodebrady.cz

• www.novinypropodebrady.cz

• Redakce a stálí spolupracovníci: Mgr. Monika Langrová (vedoucí redakce), Lukáš Hladký, PhDr. Jana Hrabětová, Milan Čejka, MUDr. Roman Kostinek, Ing. Boris Cacara

- Grafická úprava: Tomáš Čivrný
- Inzerce: viz výše uvedené kontakty
- Náklad: 1 400 výtisků
- Tisk: Tiskárna BOFTISK, s. r. o.

Příští číslo vyjde ve čtvrtek 4. 8. 2022

TERMÍNY VYDÁNÍ NOVIN PRO PODĚBRADY V ROCE 2022

č. 9 1. 9.

č. 10 6. 10.

č. 11 3. 11.

UZÁVĚRKA DODÁNÍ PŘÍSPĚVKŮ A PODKLADŮ PRO INZERCÍ JE VŽDY K 15. PŘEDCHOZÍHO MĚSÍCE

CENÍK INZERCE | PŘEDCHÁZEJÍCÍ ČÍSLA K PŘEČTENÍ VE FORMÁTU PDF najdete na www.novinypropodebrady.cz.

SENIORI

Dětský den v Senior Parku

Text a foto: Eliška Kasardová

První červnový den slaví svůj svátek všechny děti. Jinak tomu nebylo ani v Sokolči, a protože jsme se chtěli k oslavám také přidat, uspořádali jsme pro kluky a holky z tamní mateřské školy hned o den později, ve čtvrtek 2. června přímo v areálu našeho Senior Parku dětský den. Počasí nám přálo, takže jsme mohli venku na zahradě připravit různá stanoviště: skákání v pytli, slalom, malý hasič a mnoho dalších – přípravy probíhaly už od

rána, aby vše bylo nachystané, až děti dorazí. Na stanovištích jim s plněním úkolů pomáhali někteří naši senioři, zbylí jim fandili a povzbuzovali je. Po splnění všech úkolů čekala na malé oslavence sladká odměna. Všem se to moc líbilo, jak dětem, tak i našim seniorům.

**Pokračování článku
z titulní strany**

Jak jsem nebyl na svatbě
A ještě osobní vzpomínka autora textu. „Při natáčení filmové komedie Svatba jako řemen si režisér Jiří Krejčík na poslední chvíli uvědomil, že bude potřebovat dětský kompars v podobě roz dováděného houfu dětí za satebním automobilem, a produkce vyrazila verbovat malé herce právě do naší třídy. Brali každého, tedy až na mě. . . Problém byl v tom, že ten den jsme měli tělocvik a v tom případě jsem chodil z úsporných důvodů do školy už v tepláčkách. A tepláky se na svatbu opravdu nehodí. A tak na rozdíl od mých spolužáků jsem už dětství přišel o kariéru filmového herce. Když jsem to po čase panu režisérovi Krejčíkovi vyprávěl, moc se smál a nabízel mi, že v dalším filmu mi nabídne druhou filmovou šanci po padesáti letech. Jenže slibovaného výročí se už bohužel nedožil.“ (red)

ZAMYŠLENÍ

**Další ze zamyšlení patří
poděbradskému faráři
Českobratrské církve
evangelické Martinu Férovi.**

Mám rád, když jsou lidé spolu. Možná se od farářů očekává ledacos jiného, já mám ale pocit, že jsem především organizátorem různých setkání a aktivit. Od těch nejmenších pro pár lidí až po velké sešlosti. Facebook mi kdysi prozradil, že nejčastější slovo, které

ve svých příspěvcích používám, je „Přijďte!“ a „Zveme vás!“ Asi to trefil dobře. Jsem rád, když jsou lidé spolu, a tak zu.

HISTORIE

**Ladislav Volenec – zakladatel
Poděbradských novin**

**Je mnoho těch, kteří se
zasloužili o rozvoj našeho
města, zásluhy mnohých
již ale u většiny z nás
upadly v zapomnění.
Mezi ně se řadí i zakladatel
Poděbradských novin
Ladislav Volenec.**

Text: PhDr. Petr Hercík, Ph.D.,
pravnuuk
Foto: archiv autora

Psal se rok 1911. Společenstvo s. r. o. sestavené z vážených poděbradských občanů hledalo pro svůj týdeník „Nezávislost“

Pozvánka

nového redaktora, aby jej redigoval. Dosavadní šéfredaktor Ladislav Hájek si vzpomněl na Jaroslava Haška, který byl v této době bez zaměstnání. Hašek přijel den předem, aby ho mohl Hájek seznámit s významnými poděbrad-

skými občany, a společně navštívili několik hostinců. Hašek, který často upadal do zajetí alkoholu, se opil, a Společenstvu vylíčil reformy týdeníku takovým způsobem, že ve výsledku vážené občany pomluvil a členům Společenstva vynadal. Hájek s hrůzou zjistil, že nic nezachrání. Tato příhoda zřejmě utkvěla Haškovi v paměti a v Dobrém vojákovi si s poděbradskými vyrovnal účty v kapitole „Slavný výprask“.

Odstupující šéfredaktor pozval po tomto nevydařeném pokusu svého přítele ze studií Ladislava Volence. Tento hostovlický rodák, známý v tehdejší době v uměleckých kruzích spíše pod nejrůznějšími básnickými pseudonymy (nejčastěji používal umělecké jméno Svat. Karmen), se zdál být ideálním pro tuto pozici. Měl za sebou studia na časlavském gymnáziu a právnické fakultě UK v Praze, několik vydaných básnických sbírek, jeho díla uveřejňovaly renomované časopisy (např. Raisův Zvon), sám vydával v Praze časopis Setba. Souhlasil s nabídkou, a místo šéfredaktora byl přijat, a tím byl předurčen směr žurnalistiky v Poděbradech na mnoho let dopředu. Časem se totiž začaly různit názory Volencovy a Společenstva, především co se nezávislosti listu týká. A tak 1. května 1915 založil Ladislav Volenec svůj nezávislý týdeník Poděbradské noviny. Zanedlouho se stal nejžádanějším listem našeho regionu. Jejich význam pak stoupal především během světových válek, kdy se i přes cenzuru a „povinné“ články snažil pozvednout národní sebevědomí našich občanů. Tato těžká období přečkal, zaskočil jej až

na zavřené dveře a pečlivě vydezinfikované soukromí, které nám nikdo nebude narušovat. Zatím to vypadá nadějně. Když jsme nedávno pořádali Noc kostelů, trochu jsem se lekl, kolik dalších akcí se v tu dobu v okolí koná. A druhý den zase, celý víkend, celý týden. Ale lidé stejně přišli. Na mnoha dalších akcích potkávám spoustu lidí. Chci za tím tušit radost ze setkávání, touhu být pospolu při nejrůznějších příležitostech. Ta naše Noc kostelů se sice zaštiťuje názvem budovy, k jejíž návštěvě

rok 1945 a s ním zastavení všech soukromých „krajských“ novin. Město si ale uvědomovalo Volencovy schopnosti i to, co již pro ně učinil. Kdo jiný by mohl redigovat Poděbradské zvěsti a následné Nové Poděbradsko vydávané Městským, resp. Okresním národním výborem, a navázat na tradici novin Poděbradských. Smrtelný zásah jeho dílu však učinil Vítězný únor 1948. ONV byl přesunut do Nymburka a noviny byly zastaveny. Volenec se ocitl bez zaměstnání, jeho ideály byly pošlapány. Zbyla mu jen rodina. Dcery, vnučky. Odpracoval ještě s obtížemi čtyři roky v prodejně n. p. Kniha, aby jako sedmdesátiletý nastoupil na zasloužený odpočinek, nicméně bez nároku na odpovídající výslužné. Na počátku roku 1958 ho stihla srdeční mrtvice a od té doby, jako by na něj dolehly všechny problémy a ústrky minulých let, se uzavřel sám do sebe. Měl za sebou plodný básnický, malířský a novinářský život, přátelil se s takovými velikány jako byli Jiřím Mahen, Adolf Heyduk, Karel Václav Rais, Ignát Hermann, František Kavan, Ludvík Kuba, Enrique Stanko Vráz a další.

Přehled filmů a seriálů natáčených v Poděbradech:

Pramen lásky aneb **Láska kvete v každém věku** (1928), režie Josef Kokaisl; **Kantor Ideál** (1932), režie Martin Frič; **Hrdinný kapitán Korkorán** (1934), režie Miroslav Cikán; **Manželství na úvěr** (1936), režie Oldřich Kmínek; **Druhé mládí** (1938), režie Václav Binovec; **Dědeček automobil** (1956), režie Alfréd Radok; **Naděje** (1963), režie Karel Kachyňa; **Železniční** (1963), režie Evald Schorm; **Svatba jako řemen** (1967), režie Jiří Krejčík; **Nebeští jezdci** (1968), režie Jindřich Polák; **Rozsudek** (1970), režie Otto Haas; **Připoutejte se, letíme nad Atlantidou** (1982), režie Tomáš Fantl; **Přátelé bermudského trojúhelníku – povídka Tramvaj do Poděbrad** (1987), režie Václav Křístek; **Někdo schází u stolu** (1988), režie Pavlína Moskaľková-Solová; **Byli jsme to my?** (1990), režie Antonín Máša; **Eliška má ráda divočinu** (1999), režie Otakáro Mária Schmidt; **Sans famille** (2001), režie Jean-Daniel Verhaeghe; **Mlýh Avalonu** (2001), režie Uli Edel; **Milenci a vrazi** (2004), režie Viktor Polesný; **Útěk z pevnosti Colditz** (2005), režie Stuart Orme; **Vratné lahve** (2007), režie Jan Svěrák; **Láska in memoriam** (2007), režie Jaroslav Pozzi; **Nemocnice na kraji města**, 13. epizoda (2008), režie Viktor Polesný; **Ordinace v růžové zahradě 2** (2008–2022); **Kriminálka Anděl**, 12. epizoda (2009); **Hodinový manžel** (2014), režie Tomáš Svoboda; **The Ring** (2016), režie Shak Rukh Khan; **Román pro pokročilé** (2019), režie Zita Marinovová; **Svět v Plamenech** (2019), režie Chanya Button; **Ulice**, 3 908. díl (2020)

**SOUTĚŽ O VSTUPENKY
DO FILM LEGENDS MUZEÍ**

Otázka: Jakého typu je tramvaj, která se ve filmové povídce „Tramvaj do Poděbrad“ (povídkový triptych „Přátelé Bermudského trojúhelníku“) ocitla na ranním Jiřího náměstí? Napovíme, že tramvaj stejného typu se nachází na zahradě domu na rohu poděbradských ulic Dr. Horákové a Dr. Beneše.

Správnou odpověď zašlete do 31. 7. 2022 na e-mailovou adresu: redakce@novinypropodebrady.cz. Nezapomeňte připojit své jméno a telefonní číslo a souhlas se zveřejněním jmen vylosovaných výherců.

Z došlých správných odpovědí vylosujeme 15 výherců, kteří získají vždy 2 volné vstupenky, jež platí ve všech pobočkách Film Legends Museu (Poděbrady, Kutná Hora, Kroměříž, Praha, Český Krumlov).

Foto: archiv Polabského muzea

Takže: vážít si možnosti setkávání a také si vážít druhých. Brát je vážně, naslouchat jim, snažit se je pochopit – i když nás možná jejich názor vytáčí. Jiný názor není důvod k boji, ale k diskuzi. Nenechme se dotlačit do extrémních postojů a neděvejme se na druhé jako na nepřitele jen proto, že mají zrovna jiný postoj než my. Když budeme chtít, tak se každé setkání může stát možností, jak vztahy obnovovat a utvářet. Mám rád, když jsou lidé spolu.

Foto: archiv Martina Féra

Od roku 1914 až do německé okupace byl jednatelem Osvětového sboru v Poděbradech, členem Jednoty čs. novinářů a Havlíčkova fondu. Jeho vysokou postavu lze spatřit i na záběrech z návštěvy prezidenta T. G. Masaryka v Poděbradech. Vděční vzpomeňme jeho památky a rozvíjme tradici a odkaz, jenž zanechal.

Pozvánka

KULTURA

Poděbradské swingování
pojedenačt

Tradiční přehlídka jazzu a swingu se uskuteční od pátku 15. do soboty 16. července v centru lázeňské kolonády. Jaký bude 11. ročník Poděbradského swingování, nám v rozhovoru přiblížila jeho dramaturgyně Jana Langrová (protože se jedná o mou dceru, dovolila jsem si v rozhovoru tykání).

 Text: Monika Langrová
Foto: Karolina Hniličková, archiv (z minulých ročníků Poděbradského swingování)

Jedenáctý ročník... S nadsázkou se zeptám, zda je stále kde brát jazzová a swingová uskupení a interprety?

Ano, určitě je stále kde brát, protože jazz je jako žánr čím dál tím víc populárnější. Neustále vznikají nové kapely, každý rok se objevují noví studenti hudebních škol, kteří se mu věnují. V českém podhoubí jazzu a swingu je tedy stále co objevovat. Ale není na škodu si

jednou za čas připomenout osvědčené značky, které jsme měli v minulých ročnících festivalu, jako je například oblíbený Július Baroš (na snímku).

Kdy vlastně začínáš dávat program dohromady?

V Česku to funguje tak, že se muzikanti většinou musí starat sami o sebe, málokdo má manažera, produkčního. Takže hodně muzikantů se mi ozve samo s tím, že by si rádi zahráli na Poděbradském swingování, z čehož mám radost, protože se k nám hudebníci rádi vrací a je jim v Poděbradech na přehlídce i díky našim návštěvníkům dobře. Začátkem roku si tedy projdu všechny zprávy a začínám stavět program.

Jaký bude letošní první festivalový den?

Seznámíme se s chebským bigbandem Jazz Big Gang, který přijíždí na doporučení oblíbeného Kolínského Big Bandu. Po nich vystoupí se svým programem velmi žádaná jazzová zpěvačka Marta Kloučková se skvělými muzikanty. Ta se na přehlídce představila před pěti lety s vokální kapelou Skety, v níž působí dodnes, také má v Českém rozhlasu svůj vlastní pořad „Sedmé nebe“, kde posluchače seznamuje nejen s tím nejlepším ze soudobého vokálního jazzu. Po hlavním programu bude ve stanu u pódia probíhat jam session s chebskými muzikanty, kam určitě zvů všechny poděbradské hudebníky a nadšence, aby si přinesli nástroje a nebáli se zapojit.

A ten druhý?

Sobotní program odstartuje pražská kapela J. J. Jazzmen, která se již několik let zaměřuje na neworleanský swing a jazz, což tedy znamená návrat ke starší interpretaci těchto žánrů. Následuje naše stálice v programu Kolínský Big Band (na snímku), bez kterého si vlastně už ani Poděbradské

swingování neumíme představit, a po něm již zmíněný, výborný trumpetista Július Baroš se svojí kapelou. Finále bude patřit elektroswingové formaci Mr. Moss z Hradce Králové, která by určitě měla rozhybat celou kolonádu. Vše potom završí párty s DJs ve stanu.

Je pro případ nepříznivého počasí zajištěn sál na kolonádě?

Ano, s lázněmi se mi tak zvanou mokrou variantu podařilo domluvit, takže se festival bude konat za každého počasí. Tahle skvělá dohoda funguje každý rok a jsem za přístup lázní vděčná.

Jano, představ si, že máš na příští rok festivalový rozpočet

mladém zahraničním populárním interpretovi, jenž vychází z jazzových kořenů, například anglické zpěvačky Lianne Le Havas, která letos bude na Slovensku na Pohoda Festivalu, nebo anglickém hudebníku Tomu Mischovi. Oba mám moc ráda a přála bych si vidět jejich koncert v České republice. Co se týká tuzemské špičky, tak tu jsme – když nepočítám třeba B-Side Band s Vojtou Dykem nebo dalšími zpěváky, který je v současnosti cenově vysoko nad rozpočtem celého festivalu – měli v uplynulých ročnících již skoro celou.

Program 11. ročníku Poděbradského swingování

Pořádá Městské kulturní centrum Poděbrady | Vstup zdarma

Pátek 15. 7. | Pódium na kolonádě
17.00 Zahájení festivalu | **17.10** Jazz Big Gang | **19.30** Marta Kloučková kvartet | **After party:** po skončení hlavního programu JAM session s muzikanty z Chebu z Jazz Big Gang. Všichni muzikanti vítání!

Sobota 16. 7. | Pódium na kolonádě
14.00 J. J. Jazzmen a Barbora Vágnerová | **16.30** Kolínský Big Band | **19.00** Július Baroš Kvintet | **20.30** Mr. Moss | **After party:** local DJ's

Zámek se opět nesla poezie

Poděbradské dny poezie, jediný profesionální československý festival přednesu poezie a prózy, vstoupil letos do svého 59. ročníku a konal se tradičně v areálu zámku a v atriu radnice od 26. do 29. května.

 Text: Monika Langrová
Foto: Zdeněk Frejvald

Festival pořádá spolek Slovo a hlas v součinnosti s poděbradským Městským kulturním centrem za podpory Ministerstva kultury České republiky, Státního fondu kultury a města Poděbrady. Od roku 2013 mají „dny poezie“ záštitu Herecké asociace, nově i podporu Nadace Český literární fond.

Kromě recitační soutěže jednotlivců, určené mladým českým a slovenským profesionálům, studentům hereckých škol i pozvaným laureátům prestižních amatérských soutěží, byl připraven bohatý doprovodný program složený z cyklu VIZITKY, což jsou inscenace poezie a prózy v podání studentů hereckých škol z Čech, Moravy a Slovenska. „Laické porotě se nejvíce líbilo autorské česko-slovenské představení studentů Konzervatoře Brno a Církevního konzervatoria z Bratislavy s názvem Volba, kde dva protagonisté umně rozehráli plejádu úvah a nápadů nad volbou vhodného povolání,“ uvedla ředitelka festivalu a předsedkyně spolku Slovo a hlas Marta Hrachovinová.

Celou čtyřdenní akci slavnostně zahájil pořad k 550 letům povýšení Poděbrad na město z děl polabských básníků, který připravili Martina Longinová a Václav

Mlčoch. Zazněly i verše polabských básníků z let 2012–2022, které vyšly v jubilejním sborníku „Co řeka neodnesla“ péčí Marie Mlejnkové a Lenky Kusákové. Poetickou náladu festivalu navodil i hojně navštívený zahajovací koncert Luboše Pospíšila spolu s jeho hudebními přáteli Michalem Hnátkem a Ondřejem Fenclem „Poesis beat“, kde se interpreti vyznali k svému vztahu ke krásné literatuře, a Michal Hnátek se přiznal, že se několikrát v minulosti přehlídky zúčastnil ještě jako student herectví.

V rámci cyklu Setkání s básníkem v roce jeho významného životního jubilea – devadesátých narozenin – vedla rozhovor s básníkem, režisérem a profesorem Milošem Horanským nad jeho tvorbou sama Marta Hrachovinová. Sobotní slavnostní večer patřil udílení Křišťálových růží, nejvyššího ocenění v oboru přednesu poezie a prózy. Letos tuto prestižní cenu získali Libuše Švormová a Ladislav Frej (na snímku při převzetí ocenění s Martou Hrachovinovou). „Ze Slovenska si pro ocenění měla přijet Anna Javorková, ale onemocněla covidem. Nezbyvá, než aby si přijela pro nádhernou křišťálovou plastiku a potěšení zasadit si živou

růži do rozrůstajícího se zámeckého rozária – vedle těch květin, co zasadili paní Švormová s panem Frejem – v příštím roce, kdy se budou „dny poezie“ konat už po šedesáté,“ podotkla ředitelka festivalu.

Fórum přednesu poezie a prózy, tedy recitační soutěž jednotlivců byla tradičně bohatě zastoupena

studenty všech hereckých škol z českých i slovenských zemí kromě Divadelní fakulty AMU. „V první kategorii do 19 let zvítězil a Laureátem ceny Vladimíra Justla se stal student brněnské konzervatoře Ladislav Pokorný a Cenu publika si odnesla Laura Slamková z bratislavské konzervatoře. Ve druhé kategorii do 35 let se stala Laureátkou ceny Vladimíra Ruska Eva Gřibová z Akademie umění v Banské Bystrici (na snímku v popředí). Za svůj výkon získala rovněž prestižní Cenu Viliama Záborského i Cenu publika. Její výkon byl vskutku fenomenální. Diváci závěrečného koncertu vítězů, do něhož jeho režisérka Apolena Veldová vkomponovala citlivou vzpomínku na zesnulého Josefa Abraháma, byli svědky nejen jejího vystoupení, ale rovněž

skvělých výkonů dalších pěti oceněných mladých recitátorů,“ řekla Marta Hrachovinová.

Letošní přehlídka se vydala ke spokojenosti jak účastníků, tak i návštěvníků. „Už se těšíme na jubilejní 60. Poděbradské dny poezie v roce 2023, kde chystáme

kromě tradičních pořadů a soutěží i mnohá překvapení. Jaká? To zatím prozradit nemůžeme. Přijďte se za rok podívat!“ uzavřela ředitelka jedinečného poděbradského festivalu.

Kompletní program a více informací najdete na www.slovoahlas.cz.

Středoškolská kapela Your Ways vydala své první album

Čtyřem kamarádům z Poděbrad se po několika letech usilovné práce konečně splnil sen, vydali své první album Epiphany. Your Ways je mladá poprocková kapela, která se rozhodla udělat dnešní hudební scénu o trochu zajímavější. Jejich tvorbu si můžete poslechnout na všech streamovacích platformách pod názvem Your Ways, neváhejte si naskenovat

QR kód. Každá podpora se počítá! Gratulujeme! Redakce NPP

Zámecký biograf | Letní kino

Není-li uvedeno jinak, začátek promítání je v Zámeckém biografu od 19.00 a v Letním kinu (LK) od 21.30.

Čt 7. 7. (LK) THOR: LÁSKA JAKO HROM – PREMIÉRA | Pá 8. 7. JURSKÝ SVĚT: NADVLÁDA – 3D | So 9. 7. v 17.00 MIMONI 2: PADOUCH PŘÍCHÁZÍ | So–Ne 9.–10. 7. PREZIDENTKA | Po–Út 11.–12. 7. Nepromítá se | St 13. 7. (LK) TOP GUN: MAVERICK | Čt 14. 7. (LK) HÁDKOVI – PREMIÉRA | Pá 15. 7. JURSKÝ SVĚT: NADVLÁDA – 3D | So 16. 7. v 16.30 RAKEŤÁK | So–Ne 16.–17. 7. HÁDKOVI | Po–Út 18.–19. 7. Nepromítá se | St 20. 7. (LK) ŘEKNI TO PSEM | Čt–Pá 21.–22. 7. THOR: LÁSKA JAKO HROM – 3D | So 23. 7. v 17.00 MIMONI 2: PADOUCH PŘÍCHÁZÍ | So–Ne 23.–24. 7. ŘEKNI TO PSEM | Po–Út 25.–26. 7. Nepromítá se | St 27. 7. (LK) VELKÁ PREMIÉRA | Čt 28. 7. (LK) ČERNÝ TELEFON | Pá 29. 7. TOP GUN: MAVERICK | So 30. 7. Nepromítá se | Ne 31. 7. VELKÁ PREMIÉRA
Více informací na www.zameckymbiograf.cz

Probíhající výstavy

Galerie Ludvíka Kuby

Břetislav Benda – výběr ze sochařského díla | do 14. 8. 2022

Galerie je otevřena v úterý až neděli v časech 10–12 a 13–18 hodin.

Polabské muzeum

Tono Stano: Výběr z díla | do 31. 8. 2022

Světlo a svítidla | do 31. 1. 2023

Karel Svobinský: Ptáci – interaktivní výstava nejen pro děti | do 1. 12. 2022

Muzeum je otevřeno denně mimo pondělí od 9 do 17 hodin.

Městská knihovna

Výstava obrazů Luisy Puschelové | do 29. 7. 2022

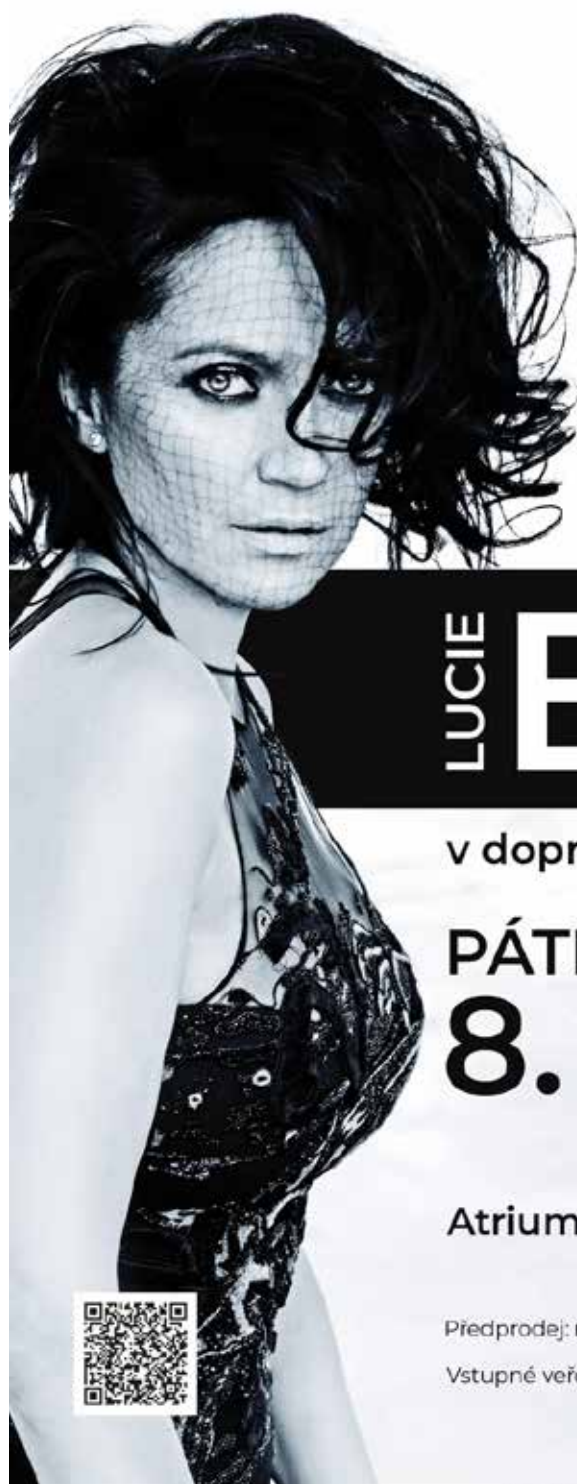
Otevřeno je během provozní doby knihovny.

BARVY LÉTA 2022

Sobota 16. 7. | Areál Jezera Poděbrady
13.00–13.30 Nežfaleš | **14.00–14.00** Doctor P.P. | **15.10–16.00** EIE | **16.30–17.20** Mig 21 | **18.00–19.00** Poletíme? | **19.40–20.45** Lenny | **21.30–22.45** Tři sestry | **23.30–00.30** Alkehol

V pátek 15. 7. večírek pro nedočkavce, na kytaru zahraje punkový písničkář Kelvin a následovat bude diskotéka složená převážně z hitů punkových, ska a metalových, jejímž původcem bude DJ Venoven Zmarchob. Vstupenky v předprodeji na www.ticketstream.cz.

Lázně Poděbrady, a.s.
pořádají

RECITÁL

LUCIE BÍLÁ

v doprovodu Petra Maláska

PÁTEK
8.7.2022
od 19:00 hod.

Atrium Letní lázně Poděbrady

Předprodej: recepce hotelů a síť
Vstupné veřejnost: zóna A – 1690 Kč, zóna B – 1290 Kč
Ubytování hosté: 1100 Kč (zóna A)

Lázně Poděbrady, a.s.
a Agentura Harlekýn pořádají

Eric Assous

MLČETI ZLATO

FRANCOUZSKÁ
KOMEDIE

HRAJÍ
JAN ČENSKÝ, DANA MORÁVKOVÁ
FRANTIŠEK SKOPAL | ROBERT HÁJEK
DOMINIKA BÝMOVÁ | IVANA KOROLOVÁ

PŘEKLAD
ALEXANDER JERIE

REŽIE
ANTONÍN PROCHÁZKA

Středa 10.8.2022
od 19:00 hod. Atrium Letní lázně Poděbrady

Předprodej: recepce hotelů a síť
Vstupné veřejnost: zóna A – 590 Kč, zóna B – 390 Kč
Ubytování hosté: 300 Kč (zóna A)

© Foto Rieňata Štefková

Inzerce

**Užijte si léto
se svým
mazlíčkem**

 **Nižší ceny pro členy
family klubu**

**super
ZOO**

Poděbrady
vedle BILLY

protože zvířátka milujeme

SPORT

Medailové žně
závodnic aerobiku

 Text a foto: Monika Sobotková

První červnový víkend prožily dívky z oddílu aerobiku TJ Sokol Poděbrady opět velmi aktivně a úspěšně. V sobotu se v Praze konala soutěž Chodovské berušky, kam se vydaly naše tři fitness týmy. Pod vedením trenérky Betty Kárové jsme opět přivezly krásná umístění, celkem to bylo 9 zlatých a 14 stříbrných medailů, což

v překladu znamená: skladby Ponny Girls v kategorii 8–10 let na 1. místě, Olympioničky na 2. místě a Freddie také na

2. místě. Ve stejný den odpoledne naše dívky přijaly pozvání na vystoupení od poděbradského basketbalu, který na Ostende

vstupní branou a přechodem dětí od miniházené k té „opravdové velké“ házené. Trenéři Hanka a Tomáš Vejvarovi do něj nominovali hned třináctku poděbradských házenkářů kategorie minižactva, bohužel těsně před odjezdem onemocněl jeden z týmových tahounů Kristian Macan, takže nakonec družstvo odcestovalo ve složení Mikuláš Beran, Adam Bradna, Vítězslav Pokorný, Štěpán Cícha, Vladimír Obrázcov, Anička Mrázová, Ondřej Škopek, Ondřej Víša, Adam Pošík, Nikola Festová, Anežka Černá a Jakub Bradna.

V základní skupině D poděbradský tým čekali opravdu zvuční

soupeři: Talent Plzeň, Lovci Lovosice, TJ JM Praha Chodov, Sokol Velké Meziříčí II a také pozdější vítěz celého turnaje ze Zruče nad Sázavou a finalista Házená Náchod. Výsledky v prvním dni turnaje v základní skupině byly až nad očekávání trenérů, pouze zápas s vítězem celého turnaje Jiskrou Zruč n./S. se pro hráče i trenéry stal opravdovým očištěm. Druhý den turnaje byl na poděbradských hráčkách a hráčích znát značný úbytek sil, který podpořilo třicetistupňové vedro, které v sobotu ve městě pod Ještědem panovalo. Nadstavbová skupina přinesla malým Poděbradákům utkání s asi nejkultovnějším

v níž zvítězil Jiří Karásek z SSK Manušice s nástřelem 586 bodů. V mužích obsadil první místo Václav Šmíd ze spřáteleného SSK DDM Kolín, nastřílel 588 bodů. První pozice v kategorii žen získaly domácí střelkyně Daniela Kožuriková (584 bodů) a Marie Jechová (576 bodů). Z domácího klubu se závodů zúčastnili ještě čtyři střelci, z nichž nesmíme opomenout

zmínit Daniela Vondráčka, který v kategorii mužů získal 585 bodů, obsadil třetí místo a sezóna pro něj zatím vyznívá velice příznivě. Z dorostu nejvíce zazářil Michal Rýdl s 577 body. Naše závody by se nemohly konat bez pomoci sponzorů, mezi něž patří i město Poděbrady, a kterým velice děkujeme za finanční i materiální pomoc.

Polabský pohár ve střelbě

 Text: Daniela Kožuriková
za SSK Bohemia Poděbrady

Soutěže ve střelecké disciplíně 60 ran vleže konané 11. 6. 2022 ve spolupráci sportovní střeleckých klubů Bohemia Poděbrady a Brandýs nad Labem se zúčastnilo celkem 73 střelců. Nejvíce početná byla kategorie dorostu,

Tomíci pomáhali Světlušce

 Text : Anežka Klabanová

Poděbradský turistický oddíl mládeže Robinsoni uspořádal 26. ročník Pohádkového lesa. Na trase, která začínala u tenisových kurtů a pokračovala až na Čábelnu, čekalo na děti 8 stanic s různorodými úkoly. U neandrtálců s mamutem se lovily myši, duchové pomáhali s chůzí po úzkém drakovi,

čarodějnice učily létat na koštěti. U Bílé paní a rytíře děti dobývaly hrad a u piráta zase foukaly do lodních plachet. Vodníci měli ve vodě připravené terče se střelkami a čerti v pekle skákací pytle. Mezi strašidly byli i nováčci – Světlušky. Právě na stanovišti Světlušek mohli účastníci kromě rozpoznávání předmětů hmatem přispět i do kasičky Nadačnímu fondu Českého rozhlasu a pomoci tak lidem se zrakovým postižením.

překážkový závod v prostředí skokanských můstků zvládl v čase 0:33:32. V neděli 26. 6. Lukáš Novák z OCR Kids Poděbrady v Harrachově vyhrál extrémní závod Gladiator Race Max na 12 kilometru a s více než 40 překážkami. Máme v redakci dojem, že se Poděbrady rychle a jistě stávají velmocí v náročných překážkových závodech a moc Patrikovi a Lukášovi gratulujeme!

• Tahle prima parta borců se poslední červnový víkend také vydala do Harrachova, a sice na závod Gladiator Race Night na 3 km s 15 překážkami. Nočního závodu se zúčastnila i poděbradská Lucie Cvrková (první zleva). Závod byl úplnou novinkou v sérii harrachovských

překážkových závodů a zajímavostí je, že se jeho účastníci mohou pomalovat UV svítícími barvami, což zvyšuje atraktivnost akce. (mol)

Foto: Patricie Majerová

Pozvánky

Červencové akce Klubu
českých turistů Poděbrady

13. 7. Kunratice – skleněná zahrada, 8 km | 20. 7. Hořice – Dachovy (koupaliště), 8 km
Podrobné informace lze najít na vývěse u Pentagonu nebo na webových stránkách
ktcpodebrady@netstranky.cz

slavil 75 let od založení. Předvedly jsme několik vystoupení a poprvé se zde představila i naše nejmladší přípravek se skladbou Rychlá rota. Druhý den v neděli se v Semilech uskutečnila soutěž Českého svazu aerobiku Českomoravský pohár. Po menší přestávce tady měly možnost soutěžit závodnice ve sportovním aerobiku. V kategorii 6–7 let se poprvé v soutěži předvedla Eliška Podhajska a vybojovala 4. místo. Ve stejné kategorii o kousek zkušenější Sofie Novotná skončila první. V kategorii 8–10 let jsme

z 21 závodnic braly hned dvě medaile, Julie Vitoušová zlatou a Karolína Veselá bronzovou. V kategorii 11–13 let, kde soutěžilo 19 závodnic, si zlato přivezla Karolína Křížková. Ve stejné věkové kategorii, ale ve dvojici si zlato pro změnu vybojovaly Agáta Novotná a Vanessa Hubalovská. V tomto závodě si mohla zacvičit i děvčata z fitness týmu Ponny Girls a získala bronzové medaile. V Semilech se odpoledne konala soutěž Master Class neboli cvičení podle lektora, v níž samozřejmě oddíl aerobiku TJ Sokol Poděbrady nemohl

chybět. V kategorii do 7 let, kde ještě všichni dostávají medaile a neurčuje se pořadí, nás zastupovala Lucie Továrková a Eliška Podhajska. V kategorii 8–10 let skončila na 6. místě Klauďie Kadlecová, na 8. místě Karolína Veselá, na 10.–20. místě Julie Vitoušová a Justýna Fejfarová. V kategorii 11–13 let byla Anna Vaněrková třetí a Michaela Pospíšilová čtvrtá a v základním kole si zacvičila Tereza Pospíšilová. Děkujeme dětem, rodičům a trenérům za reprezentaci po celý víkend a věříme, že děláme čest sokolům i městu Poděbrady!

českým házenkářským týmem, tedy Duklou Praha, ale také s Kovofinišem Ledec n./S. a dobře známou Spartou Kutná Hora. Mimo zápolení na hřišti na děti čekal doprovodný program, když si v sobotním odpoledni a podvečeru mohly užít nafukovací atrakce (skákáci hrad a speciální velká překážková dráha), zblízka si prohlédnout

policejní techniku a dozvědět se zajímavosti o práci policejního psovoda, zhlédnout Trialshow, akrobacii a skoky na kolech v podání 10násobného mistra ČR Vlasty Čiháčka a jeho týmu, nebo se vrhnout do taneční soutěže. Zajímavostí je, že jejím vítězem se stal náš Ondra Škopek. Večer byl zakončen Fire show, tedy speciálním vystoupením plného

Inzerce

Značková prodejna Ryor Poděbrady

Osvěžení a uvolnění pro tělo

• Osvěžující mlha
s kyselinou hyaluronovou,
154 Kč

• Uvolňující mátový gel,
195 Kč

• Kyselina hyaluronová
– gel,
171 Kč

♥ **Kdy máme otevřeno?**
Po–Pá 8:30–17:30
So 9:00–13:00

♥ **Kde nás najdete?**
Značková prodejna
Ryor Poděbrady
Komenského 40
(kousek od kolonády)

 **Sledujte nás
na Ryor Poděbrady**

**Sleva 15 %
na produkty Ryor**

Možné uplatnit v prodejně Ryor Poděbrady.

Platí od 7. 7. do 7. 8. 2022

Platí pouze pro maloobchodní zákazníky.

Správná odpověď ze strany 4

Do zámeckého rozária začali čeští a slovenští umělci sázet své růže v roce 2009.

PŘÍBĚH

„Nikdy bych si nepředstavovala, že budu v třiapadesáti někoho učit chodit“

Když dělám rozhovor, je ideální zaznamenat tak dvacet minut povídání, aby se mi to dobře zpracovávalo. Tady jsem předem tušila, že mi to neprojde. Se Soňou Svobodovou jsme napovídaly v kavárně hodinu a půl a na parkovišti další půlhodinu. Je to živé. No, řekněte... Kdo z nás by se po padesátce dokázal s životem – navzdory těžkým chvílím a nemocem – poprat tak, že by se během necelého roku zdravým pohybem zbavil přebytných 35 kilogramů, udělal si certifikát instruktora kondiční chůze a díky svému elánu a srdci na dlani motivoval ostatní, aby do toho šli také, a dával jejich životu nový smysl. Nelze se divit, že má energie na rozdávání. Takže místo rozhovoru se vám budu snažit odvyprávět Sonin příběh.

Text: Monika Langrová
Foto: Pavel Svoboda

Pokud procházíte lázeňským parkem, možná zahlédnete štíhlou světlovlášku v růžovém nebo zeleném sportovním oblečení s Nordic Walking holemi v rukách a svěřenci, které učí, jak správně tuhle severskou čili kondiční chůzi provozovat. Ono to není jen tak, souhra nohou a rukou, jejich pohyb, držení těla, hlavy, to vše je třeba dělat dobře, aby nedocházelo k poškození páteře, kloubů, šlach nebo svalů (podobně jako u každé jiné pohybové činnosti). Sama jsem Soňu viděla, když správnou chůzi předváděla svým dospělým svěřencům a musím vám říct, je to „fičák“. Těžko bych jejímu tempu coby rekreační běžkyňe stačila. Ale nepředbíhejme...

Bolestivé začátky

Všechno začalo na jaře minulého roku. „Od dětství jsem byla zvyklá se hýbat. Dělal jsem už jako malá balet, potom devět let sportovní gymnastiku pod vedením Věry Čáslavské, dále závodní aerobik s trenérkou Olgou Šípkovou, plavala jsem, lyžovala, aktivně sportovala do

pětatřiceti. Byla jsem aktivní nejen sportovně, ale hlavně pracovně, měla jsem dva kadeřnické salony, pracovala jsem sedm dní v týdnu dvanáct až šestnáct hodin denně. V devětatřiceti se mi úplně změnil život. Narodila se mi vytožená Adélka, po dvaceti letech, kdy jsem nemohla otěhotnět. Nikdy jsem neměla nadváhu, až v přechodu jsem začala rychle nabírat na hmotnosti, doktoři nepřišli na to, proč se mi to děje. Tělo jsem měla jako v ohni, kůži napnutou k prasknutí. Na apríla loňského roku jsem začala doma cvičit prostřednictvím internetu s fitness trenérkou Dančou Hájkovou. Ta nám zadávala na každý týden takzvané výzvy, většinou, kolik máme ujit kilometrů. Nordic Walking, tedy chůzi s holemi, jsem už ovládala z minula z Lázní Jeseník, bavilo mě to, takže jsem s tím neměla problém. Horší bylo, když jsem zezáčátku přišla domů. Tím, že jsem měla nadváhu a zmíněné potíže, klouby, svaly, prostě všechno mě bolelo tak, že jsem bolestí brečela. Manžel Pavel i dcera Adéla o mě měli strach a říkali, ať toho nechám. Ale já jsem věděla, že se sebou musím něco udělat právě teď, zbavit se nadváhy a podivného bolestivého stavu svého organismu. Vydržela jsem a za dva měsíce každodenního cvičení a chůze jsem zhubla deset kilo. To už jsem zvládala bez problémů ujit deset dvanáct kilometrů, zvykla jsem si na zátěž. Pro regeneraci bylo důležité zalehnout v deset večer, což jsem poctivě dodržova-

la,“ uvádí Soňa. Stravovala se a stravuje s rozumem, zdravě, dodržuje vyvážený přísun potřebných živin. Pak se jí však do cesty postavila hodně velká překážka: otrava jater, která souvisela s nevysvětlitelnými zdravotními problémy, a špatná prvotní léčba praktika. Naštěstí jí následný zásah lékařů v nemocnici zachránil život. Jestli si myslíte, že Soňa po všech zmíněných peripetiích sekla s pohybem, mýlíte se. Jen si na radu odborníků dává větší pozor na přetížení. „Po zotavení jsem pokračovala ve cvičení a chůzi, cítila jsem se den po dni lehčí a zdravější. Po sedmi měsících jsem měla dole pětatřicet kilogramů a zbavila se dřívějších obtíží. Bez problémů jsem došla z Pátku do Kerska nebo do Kolína a nazpátek. Výstup na Sněžku jsem minulý víkend zvládla za dvacet minut, s hůlkami je chůze v tempu opravdu rychlá. Na facebookovém profilu fitness trenérky Danči Hájkové sdílím s ostatními ženami svůj příběh, radím jim, jak na hubnutí, návrat zdraví a chuti do života. Vidí, že když člověk bojuje a nevzdá se, výsledek se dostaví a stojí za to,“ říká Soňa.

Instruktor Soňa

Každopádně je to bojovnice. Dlouhá léta trpí migrénami, urputné bolesti hlavy, křeče a nevolnost ji dříve vyřadily z běžného rytmu i na několik dnů. Dnes ji sice také trápí, ale rozhodně ne tak často a intenzivně jako dřív. Čemu tedy naprosto propadla, je zmíněná chůze

s holemi. Kdybyste jí před dvěma lety řekli, že jednou bude profesionální instruktorkou kondiční chůze s nejvyšší akreditací Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, těžko by tomu věřila. A to má v současnosti denně několik individuálních lekcí, o víkendech pak především skupinové v krásných Poděbradech, Jeseníkách nebo Krkonoších a už ji zvou i do ciziny. Za den nachodí tak dvacet kilometrů. Prostě si jednoho dne řekla, že ji to baví, zvládne hodně ujit, takže absolvuje kurz, aby se v tom posunula dál a vše prováděla naprosto správně. A až ho dokončí, bude moct své dovednosti a znalosti zúročit... „Je to fyzicky náročné a naučit se správný pohyb není vůbec jednoduché. Půlroční instruktorský kurz jsem absolvovala u Jany Stejskalové, což je guru Nordic Walkingu u nás. Naučila jsem se od ní perfektní techniku a vše se snažím během lekcí předat svým svěřencům. Poděbradský lázeňský park je pro to ideální, nejen krásným prostředím, ale i tím, že tam jsou vedle sebe čtyři různé povrchy. Měla jsem obrovskou radost, když mi Jana řekla, že moje lekce jsou prostě pecka. Moc ráda dělám severské chůzi osvětu. Zapojuje se při ní devadesát procent svalů v těle, je to kvalitní rehabilitační sport, například oproti běhání bez otřesů na klouby a bederní páteř. Pomocí holí se těmto partiím naopak odlehčuje.“ Soňa je přesvědčená, že ji Nordic Walking vyléčil. Věřím tomu. Znáám ji už několik let a mohu potvrdit, že její proměna za necelý rok je úžasná. A kdybyste viděli, jak tahle kadeřnice (původní povolání stále stíhá) má svou novou profesi ráda... „Miluji to. Mám svěřence starší manžele Antoše. Jsou z kondiční chůze naprosto nadšení. Děkuji mi, že jsem jim nalila život do žil. Vezmou hole a jdou po kolonádě, oběma se zlepšil zdravotní stav. To je něco, co se nedá ani pořádně popsat. Možná je to tím, čím všim jsem si prošla, ale jsem nesmírně vděčná za takové chvíle. Každé ráno nahlas poděkuji za to, že tu jsem. Poděkuji mamce, která nám vždycky říkala „běžte do toho, budete mít zkušenost“. Manželovi Pavlovi, že se mnou všechno vydržel a ve všem mi pomáhá, dělá mi manažera, fotografa,

kameramana a tiskne mi potřebné materiály. Dceři Adélce za podporu a Alence Bedrnové, ke které jsem poslední roky chodila cvičit a která se mi také snažila poradit. Kamarádkám za to, že mi pomohly v těch nejtěžších chvílích, všem svým přátelům a fanynkám na Facebooku. Jsem vděčná, že jsem to dokázala. Lezla jsem po kolenou a přikazovala si: „Stávej, běž.“ Každému teď radím, aby to nevzdával, aby si koupil hole, chodil, smál se, užíval si život. Nejraději bych dělala osvětu po celém světě.

Nordic Walking je fenomén. Žádný jiný sport není takový.“ Ještě závěrem, nedávno se Soňa dala na překážkové závody Gladiator Race a trénuje v poděbradské tělocvičně Gym24 u mistra republiky v tomto sportu Lukáše Nováka. A také poslala svůj příběh do společnosti Triola, výrobce spodního prádla a plavek. Na castingu si ji vybrali a právě v den našeho povídání ji fotili do katalogu. Ničeho se nebojí. Ne nadarmo její dcera říká, že je „borka“...

Dobré rady instruktorky Soni:

- Důležité je se před samotnou kondiční chůzí dobře protáhnout a rozcvičit.
- Pozor: hole musí být naprosto stejně vysoké.
- Správnou výšku holí nastavíme tak, že ruku ohneme v lokti do pravého úhlu. Pro začátečníky ale doporučuji výšku holí nižší.
- Při chůzi je tělo v mírném předklonu, ramena musí být dolů, tempo chůze určují ruce, nikoliv nohy.

Více se o instruktorce Soně dozvíte na www.cmfnw.cz/author/sona, dále na facebookové stránce „Soňa Svobodová“ nebo „Danča Hájková fitness trenérka“. Motivační časopis, který Soňa vydala se svým manželem a který zachycuje průřez jejím rokem zdravého hubnutí, je možno objednat prostřednictvím e-mailu: sonasona@centrum.cz nebo tel. 603 481 340.

Zdravého hubnutí
Duben 2021
Duben 2022
-35kg

I ty to můžeš dokázat

Sebrané spisy

Kdy a jak vznikl Nordic Walking?

Za vznik nordic walkingu vdčíme vlastně náhodě. Na 5. 1. 1988 byl zorganizován symbolický běžecký závod v celkové délce 5 km u příležitosti odhalení sochy legendárního finského sportovce Lauri „Tahko“ Pihkaly u Olympijského stadiónu v Helsinkách. Ale protože sníl před konáním akce roztál, rozhodl se Tuomo Jantunen (v té době ředitel organizace Suomen Latu – Outdoorová Asociace Finska) pozvat dobrovolníky ze sportovní školy v Lahti, aby se přesto zúčastnili akce a rozdali jim několikately hůlky. Nakonec kromě dobrovolníků dorazilo i několik dalších účastníků z řad veřejnosti a skupina čítající zhruba 50 lidí se vydala na vyznačenou trať s hůlkami. Odhalování sochy a chůze s hůlkami byly natočeny pro televizní vysílání, které vzbudilo velký zájem a následně přispělo k významnému rozšíření Nordic Walkingu nejprve u finské veřejnosti a následně i celosvětově.

(Zdroj: www.nwproradost.cz)

Tahák do kapsy

Nordic Walking – rozfázované správně provedené kroky

HISTORIE

LID NA PODĚBRADSKU V DÁVNÝCH I NEDÁVNÝCH ČASECH

O HYGIENICKÝCH NÁVYČÍCH NAŠICH PŘEDKŮ

 Text: PhDr. Jana Hrabětová
Ilustrační foto: archiv

V dřívějších časech se na hygienu moc nedbalo. Tělesnou očistu ani čistotu svého okolí prakticky do konce 19. století lidé nepovažovali až za tak nezbytnou, a to zejména na venkově, kde ještě dlouho přetrvávaly všelijaké protihygienické pověry. Hygienické návyky se lišily nejen v městském a vesnickém prostředí, ale i podle sociálního postavení a profese. Jiné je měla rodina na statku, jiné podruzi, čeledíní či služky, jiné byly u mlynáře nebo u kováře, jiné u učitele atd.

Čistota jako hřích

O hygieně dávných obyvatel v našem kraji si můžeme udělat matnou představu jen ze vzácně zachovaných archeologických nálezů a z pozdějších dob podle ojedinělých předmětů, které se dostaly do muzejních sbírek. Je známo, že ve středověku byly hygienické podmínky přímo katastrofální. Svůj podíl na tom měla také církev, podle níž jen chudí, hladoví, špinaví, ale především pokorní se dočkají spasení. Naopak bohatí a rozmařilí (tedy i čistotní) hřeší, a proto jsou odsouzeni k věčnému zatracení. Hříchem tedy bylo i všechno, co souviselo s péčí o vlastní tělo a vzhled. Časté mytí a koupání se

bralo jako rozmařilost, výrazem pravé zbožnosti se stala špína. Správný věřící křesťan měl být hubený, hladový a chudý, neměl myslet na požitky těla, za stejně necudnou se považovala i koupel. První nevelká změna nastala v 16. století vlivem protestantských kazatelů, kteří začali vést zbožné evangelíky až k přehnané čistotě. Avšak zásadnější postoj širších lidových vrstev k hygieně se začal měnit až po třicetileté válce někdy v polovině 17. století. Velký vliv na to měl hlavně tehdejší rozvoj medicíny, která už znala spojitost mezi špinavým prostředím a chorobami. Přesto trvalo ještě dlouho, než se hygiena stala běžnou součástí života. Lidé stále chodili v nepraných šatech, jen občas si umyli ruce a obličej a všech odpadků se zbavovali jejich podvědomým odhazováním kolem sebe. Nápravu v tomto směru zahájili až pořádkumilovní osvědčení na konci 18. století. Koncem 19. století se hygienické návyky podobaly skoro už těm dnešním. Předtím stačilo nanejvýš jen jednou denně si omýt obličej a ruce a po velmi špinavé práci si umýt ruce před jídlem, a to studenou vodou ze žlabu pro dobytek, který stával na dvoře, nebo vodou z kádě v síni. V zimě to naši otužilejší předkové už nepřeháněli vůbec. Pokud se k tomu odhodlali, přistavili si kád' či vědro k peci nebo kachlovým kamnům. Byl totiž rozšířený

názor, že koupání v horké vodě je nezdravé. Rozšiřují se přitom póry, kterými do těla pronikají nemoci a také se po častém mytí dělají vyrážky. Proto se moc nekoupala ani nemluvněta. V minulosti totiž kolovala řada pověr, týkajících se malých dětí, aby byly ochráněny. Například se dětem nesměly stříhat vlasy do jejich sedmi let, v prvním roce dítěte matka nesměla stříhat nehty, proto je okusovala, a tak podobně. Častější bývalo jen letní koupání dětí a mládeže v přírodě, ale to až od sv. Jana Křtitele (24. června), od letního slunovratu jen do podzimní rovnodennosti. Jindy by mohly zlé vodní síly – vodníci a rusalky – stáhnout koupajícího pod hladinu.

Vlasy omývané deštěm

K nápadné změně v názorech na čistotu lidského těla došlo až na konci 18. století. Najednou být špinavý znamenalo být nedůvěryhodný až podezřelý. Lidé se začali koupat doma v dřevěných neckách a později v plechových přenosných vanách. Na venkově se tak dělo často až do poloviny 20. století. Zpravidla bylo koupání zavedeno před nedělí, před významnými svátky a životními událostmi a nezřídka se v jedné vodě pak vykoukala celá rodina. Mytí mýdlem podomácku vyráběném z louhu bylo pro lidský organismus škodlivé. Toaletní sodné mýdlo továrně vyrobené se stalo běžným až

v druhé polovině 19. století. Obličej, ruce a části těla vystavené slunci a povětrnosti si naši předkové chránili potíráním máslem nebo husím sádlem. Známý byly i léčivé účinky heřmánku a syrovátky. Ani na pravidelné stříhání nehtů a čištění zubů se moc nedbalo. Jako kartáček posloužil prst nebo cíp šátku, častěji však žvýkání tvrdé chlebové kůrky nebo máty. Péče o vlasy spočívala v příležitostném mytí deštovou vodou, syrovátkou či slabým louhovým roztokem. Dlouhé ženské vlasy se musely pravidelně kartáčovat a na noc rozpouštět, aby se zabránilo různým cizopasníkům. Nemyté vlasy bývaly mastné a lesklé se, a tak je ještě venkovské ženy proti parazitům mohly přimastit sádlem. Muži už

v 19. století nosili krátce ostříhané vlasy, v první polovině století se ještě hladce holili, méně nosili malý knírek, a proto používali neustále přibrušované břitvy. Ty rychle nahradily holicí strojky s žiletkami – americký vynález z roku 1901. Také holicí mýdlo bylo dlouho neznámé. Ve druhé polovině 19. století se jako velká móda prosadil plnovous upravovaný do různého střihu a délky.

Praní v popelu

Venkované dřívě také neznali spodní prádlo. Jako takové jim posloužilo obyčejné obnošené svrchní oblečení. Do lidových vrstev se spodní prádlo dostalo dost pozdě až jako továrně vyráběná konfekce z bavlněného plátna, později z úpletu. Ženské spodní kalhotky se začaly nosit

teprve na konci 19. století. Předtím v čase menstruace ženy používaly spodničky z domácího dobře savého plátna, které si v rozkroku spojily špendlíkem, nebo si na podolek košile přišpendlily doma vyrobenou plátěnou vložku. Na velkou hygienu si ženy nepotrpěly ani v šestinedělí. Stejně tak osobní ložní prádlo bylo na venkově dlouho neznámé. Až do druhé světové války leckde spali muži i ženy v tom, co nosili přes den jako prádlo spodní. Muži spávali v podvlíkačkách a ženy v košili a staré spodnici, nebo v obnošených šatech bez rukávů. K hygienickým návykům se také počítaly běžné způsoby udržování a praní všeho oblečení, rozdílné v jednotlivých rodinách. Zejména ve venkovském prostředí měl na tuto činnost velký vliv koloběh prací v průběhu hospodářského roku. Důležitou roli tu měly i vlastní zásoby šatstva. Pralo se vždy v určitý den v týdnu hlavně před velkými svátky. Nejstarší známý způsob praní byl pomocí popela a rozpálených kamenů, vkládaných do kotle s vodou. Pak se jednotlivé kusy musely vymáchat nejlépe v tekoucí vodě u vodních toků. Tady se také velká mokrá špína vytloukala z plátna zvláštním dřevěným nástrojem zvaným „píst“ nebo menšími dřevěnými plácačkami. Později hospodyně praly v dřevěných neckách a používaly k tomu valchy dřevěné, kamenné, a nakonec továrně vyráběné plechové.

Pokračování příště

Inzerce

ZÁŽITKOVÁ MUZEA

FILM

LEGENDS

by Johnny Wolf™

RELAX PRO MÍLOVNÍKY FILMU

Filmové legendy v detailním zpracování

☆ PRAHA ☆ PODĚBRADY ☆ KROMĚŘÍŽ ☆ ČESKÝ KRUMLOV ☆ KUTNÁ HORA

